

Anmälan angående skolsituationen för grundskoleelev vid Möllevägsskolan och Tångaskolan i Falkenbergs kommun

Skolverkets beslut

Skolverket kritiserar Falkenbergs kommun för att inte ha uppfyllt författningarnas krav avseende elevs rätt till särskilt stöd och elevs rätt till utbildning.

Skolverket följer upp beslut i vilket det riktas kritik. Falkenbergs kommun ombeds därför att senast den 1 december 2006 lämna en redovisning över vilka åtgärder som vidtagits med anledning av beslutet. Redovisningen skall avse generella åtgärder i utvecklande och förebyggande syfte. Redovisningen skall inkomma från be-rörd nämnd, utskott inom denna eller från tjänsteman uttryckligen på nämndens vägnar.

I övrigt vidtar Skolverket ingen åtgärd med anledning av vad som framförts i anmälan.

Ärendet

Skolverket har den 9 november 2005 tagit emot en anmälan från modern till F, som var elev vid Möllevägsskolan och Tångaskolan i Falkenbergs kommun. I anmälan uppges bland annat att F utsattes för kränkande behandling och att skolorna inte vidtog tillräckliga åtgärder med anledning härav. Vidare fick inte F det särskilda stöd hon behövde. Den 17 maj 2005 tog F sitt liv.

Från och med vårterminen 1998 till och med läsåret 2001/02 gick F på Möllevägsskolan. Från och med läsåret 2002/03 till och med höstterminen 2004 gick F på Tångaskolan.

Skolverkets utredning i detta fall syftar till att kontrollera om Falkenbergs kommun uppfyllt författningarnas krav avseende skyldigheten att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, avseende elevs rätt till särskilt stöd och elevs rätt till utbildning.

Skolverket utreder normalt sett inte förhållanden som inträffat för mer än två år sedan räknat från det att anmälan inkom till Skolverket. Då Skolverket bedömer att det i detta fall finns särskilda skäl för att gå längre tillbaka i tiden omfattar Skolverkets granskning F:s tid vid Möllevägsskolan och Tångaskolan, det vill säga de år F gick i årskurs 1-8 (vårterminen 1998 - höstterminen 2004).

Anmälaren har uppgett bland annat följande

När F började vid Möllevägsskolan i årskurs 1, vårterminen 1998, blev hon lovad att hon skulle få byta skola till Fajansskolan om hon inte trivdes. Redan efter två månader vid Möllevägsskolan blev F mobbad av andra elever. Hon blev kallad fula ord, knuffad, slagen och hotad. Vid ett tillfälle uttalade sig en lärare nedsättande om F. Vid moderns möten med lärare påtalade hon att mobbningen fortsatte och skolan konstaterade att F behövde stöd med den egna planeringen. Då skolan inte kunde tvinga andra vårdnadshavare till skolan sökte modern själv upp dem i deras hem. Modern ansökte om förflyttning av F, men hon fick inte plats vid vare sig Fajansskolan eller vid någon annan skola. Rektorn (A) vid Möllevägsskolan vägrade att låta F sluta vid Möllevägsskolan trots att rektorn (B) vid Fajansskolan uttryckt att F skulle tas emot där om bara A undertecknade ett papper om att F var utsatt för mobbning. Modern upplever att A inte lyssnade på henne vad gäller mobbningen och att skolan inte vidtog åtgärder trots att de uppmärksammade att F inte hängde med i skolarbetet. Modern menar att A:s uppgifter om möten vid Möllevägsskolan är ofullständiga och ibland direkt felaktiga.

F:s personlighet förändrades och när hon började vid Tångaskolan läsåret 2002/03 hade hon svårt att hänga med, delvis beroende på att hon kommit efter i undervisningen vid Möllevägsskolan. Modern höll en tät kontakt med F:s lärare som ständigt påtalade att F behövde skärpa sig. Lärarna undanhöll information om F:s sinnesstämning och brydde sig inte om F:s problem. När F började tillfoga sig själv skadades familjen av socialtjänsten och kurator. Att F gjorde detta kände familjen emellertid redan till och de hade även pratat med F om det.

Sedan F fysiskt kränkt en annan elev kontaktades familjen av Tångaskolans rektor (C) om en eventuell polisanmälan. Modern upplever att F fick skulden för allt som hände. Modern meddelade Tångaskolans kurator att F önskade börja vid ett skoldaghem, Lotsen, men fick besked om att det var kö dit.

F blev sämre och trots familjens möten med representanter från socialtjänsten och deras åtgärder för att försöka få F till skolan blev hon inte bättre. F blev sängliggandes och gick inte att få iväg till skolan. Först sedan modern uppsökt barn- och ungdomspsykiatri (BUP) i Halmstad fick F diagnosen ADHD och djup depression.

Vårterminen 2005 började F på Lotsen och samtidigt utreddes hennes ADHD vidare vid BUP i Varberg. Där fick familjen besked om att F, som vid tiden var 14 år, hade en grav ADHD som borde ha upptäckts mycket tidigare.

Falkenbergs kommun har uppgett bland annat följande

Möllevägsskolan vårterminen 1998 - vårterminen 2002 (årskurs 1-5)

F kom till Möllevägsskolan i årskurs 1, vårterminen 1998. Den information skolan fick från avlämnande skola var att F gick för sig själv och inte ville vara med andra barn. Till en början var F ensam vid Möllevägsskolan, men efter cirka två månader

började hon knyta kamratkontakter. På fritidshemmet fick hon tillfälle att prata med vuxna och hjälp att utveckla sina kontakter. Personalen arbetade aktivt för att ge F en bra situation, men F blev ofta osams med sina klasskamrater.

Kränkande behandling

I årskurs 3, den 2 februari 2000, hölls ett möte sedan F blivit retad. Modern framhöll att F hade blivit mobbad och ville att F skulle flyttas till Fajansskolan. F:s lärare ansåg att F varken var mobbad eller mer utsatt än någon annan elev, men tillstod att F hade blivit retad. Sedan rektorn för Fajansskolan sagt att F var välkommen dit om hon var mobbad begärde modern ett skriftligt intyg om att F var mobbad. Situationen togs upp i klassen för att klargöra vad som hänt och inblandade elever hade seriösa samtal med skolpersonal.

I årskurs 4, den 4 september 2000, informerade klasslärarna elevvårdsgruppen om att de hade bekymmer i klassen eftersom några elever retades. F hade blivit särskilt utsatt och ville flytta till Fajansskolan. Eftersom det inte funnits plats där hade varken detta eller tidigare önskemål om förflyttning kunnat tillgodose. F hade stannat hemma och vid samtal med elever framkom det att de hade mobbat F. Lärarna pratade med eleverna och ett möte planerades även med F:s familj. Vid mötet den 6 september framkom bland annat att F hade blivit retad, knuffad och utsatt för flera oacceptabla handlingar. Utifrån vad som hänt F diskuterade klassen regler och alla lovade bot och bättring. Den 12 september kom F i konflikt med en klasskamrat vilket resulterade i att F blev slagen i ansiktet. Sedan samtal förts med berörda elever och vårdnadshavare tog respektive vårdnadshavare kontakt med varandra. Denna kontakt ledde till en positiv vändning och något ytterligare bråk inträffade inte mellan eleverna. Vid ett möte med kurator och specialpedagog den 13 september i F:s hem framkom det att F känt sig mobbad under en stor del av sin skoltid. Mobbingen hade skett till och från av vissa elever, men hade kulminerat under de senaste veckorna. Mobbingen hade skett både under raster och under lektionstid. Rektor, lärare och vårdnadshavare hade samtal vid två tillfällen för att finna en lösning. Det uppföljande mötet den 4 oktober ställdes in sedan situationen stabiliserats. Skolan genomförde kompissamtal veckovis och kamratstödjare följde upp alla klasser månadsvis. Situationen följdes även upp i elevvårdsteamet och kuratorn hade från och med september regelbundna samtal med F och genomförde även "killsnack" där man diskuterade vad som kan såra och varför.

Skolan anser att F var harmonisk när hon lämnade Möllevägsskolan efter årskurs 5, läsåret 2001/02, och såg inga hinder för att det skulle gå bra på Tångaskolan. Skolan förstod emellertid att det fanns en problematik i F:s situation och att hon inte mår bra. Arbetet anpassades därefter och F gavs en lämplig blandning av press och frihet i skolarbetet. Kunskapen om flickor med ADHD är fortfarande inte så väl känd. Symptomen hos flickor är inte lika tydliga som hos pojkar med motsvarande problematik.

Rätten till särskilt stöd

När F började på Mölllevägsskolan vårterminen 1998 fick skolan ingen information om att F var i behov av särskilt stöd. Ett åtgärdsprogram upprättades emellertid i årskurs 2, vårterminen 1999, då F behövde stöd med den egna planeringen och då hon var omotiverad till skolarbetet. Under årskurs 3-5 (höstterminen 1999 - vårterminen 2002) trivdes F bra i skolan, men sämre med sina klasskamrater. Hon hade det svårt med kompisar och drog sig medvetet undan. Hon önskade få påminnelser om läxor och hon ville byta skola. I skolarbetet hade F i övrigt inga större svårigheter, men hon arbetade långsamt och försökte undvika det som var tråkigt. Vidare blev inte läxorna gjorda på ett tillfredsställande sätt, vilket togs upp i samband med utvecklingssamtal.

F behövde stöd i sina kamratkontakter och med att genomföra sitt arbete. Ständiga påminnelser i det dagliga arbetet förekom därför, men på grund av F:s förhållnings-sätt till skolarbete såg lärarna mellan fingrarna ibland för att inte pressa F för mycket.

I årskurs 3, läsåret 1999/00, gjordes det en personalförstärkning i klassen och i årskurs 4, läsåret 2000/01, var två lärare ständigt närvarande i klassen för att hantera eventuella problem mellan elever. Sedan situationen stabiliserades i årskurs 5, läsåret 2001/02, minskades personalförstärkningen. Med tiden avtog diskussionerna om skolbyte för F och hennes utvecklingssamtal handlade inte längre om hennes kamratrelationer. Modern tog aldrig mer upp frågan om att F var utsatt. Skolan bedömde därmed att inga särskilda åtgärder för F behövdes i skolan. I oktober 2001 var skolan dock oroad över F:s höga frånvaro och hur F skulle kunna nå målen för årskurs 5.

Tångaskolan höstterminen 2002 - höstterminen 2004 (årskurs 6- 8)

Kränkande behandling

Under F:s tid på Tångaskolan fick skolan aldrig några uppgifter om att F skulle ha varit utsatt för kränkande behandling. Sedan F vid ett tillfälle blivit retad av några flickor i en annan klass pratade läraren med de utpekade flickorna och fick då en helt annan version av det inträffade. Detta ledde till en frivillig förlikning mellan F och flickorna och F rekommenderades att undvika vidare kontakt med flickorna, vilket F accepterade.

Rätten till särskilt stöd

F kom till Tångaskolan i årskurs 6, höstterminen 2002, och följde då undervisningen tillsammans med sin ordinarie klass. F hade inga egentliga inlärningsproblem, men en del koncentrationssvårigheter. Hon arbetade långsamt, tyckte att skolarbetet var tråkigt och fick svårt att hinna med. Detta togs upp med modern i samband med bland annat utvecklingssamtal.

I januari 2003, i årskurs 6, beslutades det vid ett elevhälsoteamsmöte att F skulle få specialundervisning i matematik. I årskurs 7, läsåret 2003/04, fick F utökat stöd i

Skolverket

Beslut

5(10) Dnr 51-
2005:3010

ämnena matematik och engelska av en specialpedagog. Våren 2004 började F att må sämre. Hon tillfogade sig själv skada varför kurator och skolsköterska kopplades in. F hade ett självdestruktivt beteende. Hon hade svårt att komma i tid till skolan och hon började bli svår att nå fram till. F hade behov av stöd för att kunna utföra sitt arbete. I mars beslutades det att specialundervisningen skulle fortsätta och att F veckovis skulle samtala med kuratorn. Det förekom även ständiga påminnelser i det vardagliga arbetet för att hjälpa F. Efterhand måste F så dåligt att mer fokus lades på att försöka hjälpa henne att må bättre och att komma till skolan än på skolarbetet. Den 18 maj ansökte skolan i samråd med F:s moder till kommunens resursskola Lotsen. På ett möte med skolan den 22 mars rapporterades att det inte fanns någon plats på Lotsen och att familjen uppmanades ta kontakt med social-tjänstens öppna familjebehandling, Bryggan..

Höstterminen 2004 började F på en skola i Halmstad, men trivdes inte och flyttade tillbaka till Tångaskolan där hon fortsättningsvis skulle få specialundervisning i matematik, engelska och svenska. Den 7 september gjorde skolan en anmälan till socialtjänsten då man kände en oro för F. Vid en elevvårdskonferens den 8 september framkom bland annat att F:s humör pendlade, att hon "flöt omkring" på lektionerna, hade svårt att få ro och att hitta fokus. F saknade även fritidsintressen och upplevdes som strukturlös. Vid mötet beslutades om att undersöka möjligheten till en praktikplats för F, fortsätta kuratorssamtal och att lärarna skulle ha kontakt med F:s vårdnadshavare via e-post. F skulle vidare få ett schema med specialundervisning och anpassad studiegång så fort en praktikplats ordnats. Den 15 september gjorde skolan en kompletterande anmälan till socialtjänsten.

Den 4 oktober 2004 beslutades det att F skulle ingå i ett projektarbete med flickor i riskzonen. I oktober skulle hon även få två kontaktpersoner från socialtjänsten. I november var F i behov av sjukvård och var därför borta från skolan. Skolans kurator och specialpedagog besökte henne vid flera tillfällen. Den 14 december togs det ett beslut om att F skulle få plats på resursskolan Lotsen. Antagningen till Lotsen styrdes av behov och inte av kötid och beslutet fattades utan att BUP i Halmstad var involverad. F började på Lotsen den 17 januari 2005. De åtgärder som skolan vidtog för att hjälpa F följdes upp vid kontinuerliga utvecklingssamtal, vid veckovi-sa elevhälsoteamsmöten och vid kontakter mellan vårdnadshavare, lärare och kurator.

Rätten till utbildning

De första veckorna av årskurs 8, höstterminen 2004, bodde F i Halmstad för att gå i skolan där. Från och med den 6 september till och med den 29 oktober var F närvarande i Tångaskolan i 17 dagar och frånvarande 23 dagar, varav 13 dagar var o giltigt frånvaro. Övriga tio dagar var F sjukanmäld. Från och med vecka 45 var F borta från skolan då hon erhöll sjukvård. När F var o giltigt frånvarande försökte specialläraren vid några tillfällen att hämta F i hemmet. För att minska F:s frånvaro hade F specialschema med mycket tid hos specialläraren. Skolan planerade även för anpas-

sad studiegång. Vidare hade skolan regelbundna kontakter med hemmet som även besöktes ibland för att hämta F. F hade även regelbundna kuratorskontakter,

Anmälaren har lämnat bland annat följande synpunkter på huvudmannens yttranden

Redan efter två månader på Möllevägsskolan blev F mobbad såväl verbalt som fysiskt. Från de möten som hölls med anledning av detta saknas minnesanteckningar alternativt är dessa bristfälliga. Handlingsplanerna mot kränkande behandling kände modern inte till. Vidare är modern kritisk till att skolan dröjde med att kontakta henne sedan F blivit slagen i ansiktet av en klasskamrat. Anledningen till att modern fortsättningsvis inte krävde förflyttning av F var att modern upplevde sig inte ha fått något gehör för de tidigare kraven,

På Tångaskolan upplevde modern att F, som hade svårt att hänga med i skolarbetet, fick skulden när det gäller konflikter med andra elever, F hade blivit äldre och gav nu igen om hon blev provocerad. Skolorna tog aldrig reda på varför F var exempelvis omotiverad och stökig och det extra stöd hon skulle ha fått och som hon bad om fungerade inte. Det var inte skolans personal som kom hem till familjen när F var frånvarande utan socialtjänstens kontaktperson och personal från Bryggan. F:s handikapp upptäcktes först sedan familjen kontaktade BUP. Det var slutligen även BUP i Halmsås som hjälpte till att få in F på Lotsen.

Av ett från anmälaren bifogat dokument framgår att lärare vid Tångaskolan, inför ett utvecklingssamtal i oktober 2004, ansåg sig ha för lite bedömningsunderlag i ett flertal ämnen för att kunna ta ställning till F:s kunskaper.

Motivering till beslutet

Kränkande behandling

Av 1 kap. 25 skollagen framgår bland annat att var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) har rektorn ett särskilt ansvar för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland elever och anställda. Rektorn har även ett särskilt ansvar för att kontakt upprättas mellan skola och hem, om det uppstår problem och svårigheter för en elev i skolan,

Det är en mycket angelägen uppgift för en skola att skapa en arbetsmiljö där alla elever kan känna trygghet och arbetsro. Skolans personal är därför skyldig att motverka att kränkande behandling uppkommer och om så ändå sker, ingripa så att den upphör, Eftersom situationer där barn och ungdomar känner sig trakasserade

kan vara svåra att upptäcka, är det viktigt att personalen är särskilt uppmärksam i detta avseende. För att kunna agera målinriktat måste skolan ta varje uppgift från elever och föräldrar om alla typer av kränkningar på allvar och utreda dessa. Det är därvid viktigt att utgångspunkten för skolans handlande är den enskilde elevens upplevelse av att ha blivit kränkt eller uppgifter om detta. En elevs sätt att vara eller uttrycka sig påverkar inte skolans och kommunens ansvar att utreda alla uppgifter om kränkningar och vidta åtgärder.

Om det finns behov skall ett åtgärdsprogram upprättas för den elev som är inblandad i kränkningar. Detta gäller såväl för den utsatta eleven som för den/de som utfört handlingarna.

Inom ramen för Skolverkets tillsynsverksamhet granskar Skolverket kommunens agerande i samband med signaler om att en elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling. Skolverket utreder därvid om kommunens agerande överensstämmer med lagstiftningens krav på att aktivt förebygga och motverka alla former av kränkande behandling.

Av utredningen i ärendet framgår det att skolan fått tydliga signaler om att eleven upplevde sig kränkt. De anmälda händelserna ligger emellertid långt tillbaka i tiden och Möllevägsskolans uppgifter avseende kränkningarna och hur skolan agerat är så knapphändiga och svåra att följa att förutsättningar saknas att närmare klarlägga de faktiska förhållandena när det gäller skolans arbete mot kränkande behandling. Beträffande uppgifterna om kränkningar vid Tångaskolan kan Skolverket dessutom konstatera att anmälares och huvudmannens uppfattning om vad som hänt går isär. Skolverket bedömer, utifrån vad som framgår av utredningen, att det även för denna period saknas förutsättningar att bringa klarhet i ärendet och stannar vid att framhålla det angelägna i att skolan tar alla uppgifter om kränkande behandling på allvar, utreder och dokumenterar dessa samt upprättar kontakt med hemmet.

Skolverket vill slutligen uppmärksamma huvudmannen på att det från den 1 april 2006 enligt lag (2006:67) råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering och annan kränkande behandling. I lagen åläggs huvudmannen att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål, och bland annat se till att det finns en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. Huvudmannen är dessutom skyldig att utreda påtalade trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vidta åtgärder för att förebygga sådana handlingar.

Rätten till särskilt stöd

Av 1 kap. 25 skollagen följer att i utbildningen skall hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. Enligt 4 kap. 15 samma lag skall särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Vid tiden för händelserna i ärendet hade 5 kap. 15 tredje stycket grundskoleförordningen följande lydelse. Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, dennes vårdnadshavare eller på annat sätt har framkommit att eleven behöver särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Eleven och elevens vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta vid utarbetandet av programmet Skolverket vill i sammanhanget även uppmärksamma Falkenbergs kommun på den ändring av 5 kap. 1§ grundskoleförordningen som gäller från och med den 1 juli 2006.

Ett åtgärdsprogram har en central roll i en skolas arbete med elever i behov av särskilt stöd och utgör en samlad dokumentation av de stödåtgärder som skall vidtas för en elev. Det skall vara ett redskap för skolans personal när det gäller att planera och utveckla hela den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Åtgärdsprogrammet skall också underlätta vårdnadshavarnas insyn och delaktighet i skolans arbete med eleven.

Åtgärdsprogrammet skall föregås av en utredning av orsaken till elevens behov av särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet skall det framgå vilka behoven är, vilka åtgärder som skall vidtas, vem som har ansvaret för en viss åtgärd samt när och hur vidtagna åtgärder skall genomföras. Åtgärdsprogrammet skall även följas upp och utvärderas regelbundet.

Det är kommunens ansvar att tillgodose en elevs rätt till särskilt stöd och vidta de åtgärder som anses vara adekvata i förhållande till elevens behov. Det är av yttersta vikt att en elevs stödbehov utreds innan eventuella åtgärder vidtas. Kravet på utredning får samtidigt inte fördröja omedelbara insatser när så krävs. En anmälan till exempelvis socialförvaltningen undantar inte skolan och kommunen från skyldigheten att fordöpa och bedriva ett självständigt arbete med att utreda elevens stödbehov. Utredningar från externa parter kan emellertid med fördel användas som en del av skolans bedömningsunderlag, för att avgöra relevansen av olika åtgärder,

Skolverket har - inom ramen för denna typ av tillsyn - inte möjlighet att mer än i förhållandevis grova drag ta ställning till vilka insatser som skall sättas in för en viss elev som behöver särskilt stöd. Kontrollen syftar istället till att undersöka om skolan aktivt arbetat för att upptäcka, utreda och åtgärda förekommande stödbehov. I detta ligger även att kontrollera om en kontinuerlig uppföljning och utvärdering görs av de insatser som från början bestämts och om skolan utifrån detta försöker utveckla och förbättra de insatser som man sätter in för en viss elev.

Genom Skolverkets utredning har det framkommit att det stod klart för såväl Möllevägsskolan som Tångaskolan att F hade en problematik som krävde att skolorna gjorde anpassningar efter hennes förutsättningar. F hade bland annat svårt att hinna med skolarbetet, höll sig periodvis för sig själv, var omotiverad och hade koncentrationssvårigheter. Vidare uppvisade F senare även ett självdestruktivt beteende. Trots vidtagna åtgärder från skolornas sida förbättrades inte F:s situation utan försämrades snarare.

Enligt Skoilverkets bedömning fick skolorna tidigt signaler om F:s stödbehov. De anpassningar som skolorna gjorde efter F:s behov synes främst ha bestått av stöd-undervisning hos specialpedagog, kuratorssamtal, kontakter med hemmet och att Tångaskolan slutligen planerade att erbjuda F anpassad studiegång. Trots återkommande och tydliga signaler om F:s behov av stöd gjordes ingen utredning och samlad analys av hennes skolsituation. Mot bakgrund av att Möllevägsskolan dessutom konstaterat att det fanns risk för att F inte skulle uppnå målen i årskurs 5, och att Tångaskolan i årskurs 8 saknade underlag för att bedöma hennes insatser i ett flertal ämnen, finner Skoilverket detta allvarligt.

Vidare konstaterar Skoilverket att skolornas åtgärder upprepats under en längre tid utan att någon utvärdering och revidering av dem gjorts. Inte ens när F:s situation på ett uppenbart sätt förvärrades tycks andra åtgärder ha övervägts. Elevvårdskonferenser förefaller inte heller ha ägt rum utöver elevvårdskonferensen den 8 september 2004. Något åtgärdsprogram för F tycks inte heller ha upprättats, fränsett ett i årskurs 2. Omfattningen av elevvårdskonferenser och åtgärdsprogram är emellertid svår att få klarhet i då Tångaskolan enligt egen uppgift lämnade ut F:s individuella utvecklingsplan och övrigt material till F:s föräldrar efter hennes död och därmed inte längre innehar dokumentationen.

Sammanfattningsvis finner Skoilverket att det trots allvarliga uppgifter om F:s skolsvårigheter inte gjordes någon utredning och samlad analys av orsaken till F:s situation. Skolorna arbetade inte heller på ett metodiskt och systematiskt sätt för att komma till rätta med F:s skolsvårigheter. Skoilverket riktar därför kritik mot Falckenbergs kommun för att inte ha tillgodosett F:s behov av särskilt stöd.

Rätten till utbildning

Enligt 3 kap. 1 § skollagen motsvaras skolplikten av en rätt att få utbildning inom det offentliga skolväsendet. Av 3 kap. 13 § skollagen följer att kommunen skall se till att skolpliktiga elever i dess grundskola och särskola fullgör sin skolgång.

Skollagen anger en o villkorlig rätt för alla barn med vanlig skolplikt att få tillgång till utbildning inom grundskolan. För att inga barn skall gå miste om denna rättighet innehåller skollagen bestämmelser om dels en skyldighet för kommunerna att tillse att alla barn får föreskriven utbildning, dels ett ansvar för barnets vårdnadshavare att se till att barnet fullgör sin skolgång.

Skoilverket har i ett flertal beslut framhållit betydelsen av att det i kommuner finns fungerande rutiner så att elever inte hamnar vid sidan av skolsystemet. Om den skolpliktige eleven av någon anledning inte fullgör sin skolgång skall kommunen utan oskäligt dröjsmål utreda problemen och sätta in adekvata åtgärder så att eleven så fort det är möjligt får tillgång till någon form av utbildning.

Det är Skoilverkets uppfattning att oavsett hur en kommun organiserar verksamheten och fördelar resurser på enskilda skolor är det kommunens oavvisliga skyldighet att tillgodose eleverns rätt till utbildning.

Skolverket
Beslut

IO(10) Dnr
51-2005:3010

Av utredningen i ärendet har det framgått att F under höstterminen 2004 var från-varande från skolan i stor utsträckning och att mer än hälften av frånvaron av skolan bedömdes såsom ogiltig. Enligt huvudmannen vidtog skolan åtgärder i form av specialundervisning, kontakter med hemmet, kuratorssamtal och försök att hämta F i hemmet. Skolan planerade även för anpassad studiegång för F.

Skolverket kan vidare konstatera att Falkenbergs kommun under hösten 2004 höll en elevvårdskonferens med anledning av F:s skolsituation. Någon egentlig utredning om orsaken till frånvaron genomfördes emellertid inte. Något resultat av skolans vidtagna åtgärder för att minska frånvaron har heller inte redovisats. Enligt Skolverkets bedömning har det i F:s fall inte vidtagits tillräckligt kraftfulla åtgärder av kommunen för att komma till rätta med frånvaron. Det krävs ett fast grepp från kommunens sida för att ge de enskilda skolorna förutsättningar och stöd att finna konkreta lösningar, särskilt i ett så komplicerat elevärende som detta.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolverket att Falkenbergs kommun inte uppfyllt författningarnas krav avseende en elevs rätt till utbildning.

På Skolverkets vägnar
Anna Westerholm
Enhetschef

Sofia Kling
Undervisningsråd

Kopia till
Anmälar
Barn- och elevombudet
Enligt sändlista